

ביאורים לכמה מדברי המסורה – פרשת אַחֲרֵי מוֹת

יז/ה – "זבחים" (כתיב חסר ו')

הַעִיר "היכל הברכה" כי תיבה זו מופיעה עשר פעמים בתנ"ך, ותמיד חסר ו', והיינו כי אות ו' אות חיים - נחסר בשעת זביחה.

יח/ז – "השעיר" (חסר י' שניה, כאילו לשון יחיד)

עיין דברי הרוקח (דף רנא) וכן "היכל הברכה" ע"פ יומא סב,א שיהיו שני השעירים שווים זה לזה בקומה ובמראה ובדמים, [=מחיר עלותם] כאילו הם אחד בלבד.

יח/ב – "ואמרת אליהם אני ה' אלהיכם".

במסורת שהובאה ברוקח (על דברים ו/ד (דף קפ"ה), ישנם 70 פסוקים בתורה המסתיימים ב"אלהות" כמו "לאלהים" או "אלהיכם". ונראה לפרש זאת כי הם נגד שבעים אומות וכוחות הטבע.

פרעה הכיר בכח 'אלהים' (בראשית מא/לט) אבל הכחיש שיש מציאות יהו"ה (שמות ה,ב). האומות מכירות בכח השולט של הטבע, ולא בנסים שהם מעל-לטבע. ולכן כמו שיש שבעים לשונות הגוים, להם ניתרגמה התורה ("בעל הטורים" על דברים כז, ח), כך בא הביטוי של שם "אלהים" בתורה שבעים פעמים בסוף הפסוקים.

כאשר משה רבנו ראה שהמלשינים מאיימים לגלות סודם של ישראל לאוה"ע, הוא הצטער ואמר, "אכן נודע הדבר" (שמות ב/יד עייניש רש"י) – ומפרש מהר"ל כי א' (=ישראל) הצטרפו אֶל "בן" (=גימטריא שבעים האומות). וכאשר נתחברו, מובן כיצד הם רודים בישראל ("גבורות ה'", פ"ט).

ובא בפסוקנו ללמד שאסור לנו להגרר אחרי מעשי ארץ מצרים או ארץ כנען, כי אנו פועלים בכוחות של נס, למעלה למעלה מהם. (מהר"ל, "חידושי אגדות" ח"ד דף כב).

הדרת תורה – אחרי מות

ויקרא טז, א. "אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימותו".

"בעל הטורים" כאן מציין למאמר חז"ל (עירובין סג.) כי מתו, על שהורו הלכה בפני רבם. והנה:

- "בקרבתם (744) לפני (170) ה' (26) וימתו (כדכתיב חסר) (462) עם ד' תיבות = בסה"כ 1406
- על (100) שהורו (517) הלכה (60) בפני (142) משה (345) רבם (242) = בסה"כ 1406.